

Posamezna šte. v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj.
— Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.
— Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo je v Franciškanski ulici 8. Oopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nežankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmi vrsta 10 v, deveta vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.
— Telefon številka 303.

Srbska vlada odpovedala obisk kralja Petra v Budimpešti. Več v telegramih.

Po volitvah.

Zgodilo se je. Volitve so končane, uspeh je znan. Govorili smo o tem že toliko, da je odveč še nadalje govoriti. Narod, ki bi imel še kaj časti in ponosa bi vedel, kaj mu je storiti. Naš narod tega ne ve. Ponos in čast so mu vzeli klerikalci. Narod misli, da je bilo treba braniti vero in iti v boj zopet liberalce. Narod ne ve, da se je šlo za narodno čast in ponos.

Nedeljska volitev pomeni zmago napredne stranke, toda pomeni ob enem poraz slovenske narodne misli. Stranka je zmagala, slovenstvo je podleglo. Padlo je izdano od klerikalnih izdajalcev.

Nedeljska volitev je edini slučaj svoje vrste na svetu. Še nikjer ni kaka narodna stranka prodala glavnega mesta kakega naroda njegovim narodnim sovražnikom zato, da bi pomagala nasprotno narodno stranko.

„Slovenec“ piše o novi Ljubljani. Nova Ljubljana ni več slovenska. Žalostno čuvstvo dobi vsako slovensko srce pri tej misli. Šušteršič je rekel, da so s temi volitvami Ljubljano zrahljali, 16. maja pri deželnozborski volitvi jo bodo še bolj in pri državnozborskih volitvah junija meseca pa bo padla v klerikalne roke. To je pričakoval v nedeljo Šušteršič; povemo mu lahko, da se to ne bo zgodilo. Ljubljanske občinske volitve so najboljše zgled, kam vodi klerikalizem. Ljubljansko slovensko prebivalstvo je v nedeljo odbilo klerikalno nemški napad in ga bo tudi pri vseh bodočih volitvah. Dr. Tavčar je imel prav, ko je rekel, da ako v teh volitvah ni zmagala klerikalna izdajalska banda, ne bo zmagala nikdar več.

„Slovenec“ pravi da bi pisal lahko cele strani „prekipevajočega zmagoslavja, ko bi mu bilo na tem“. Klerikalno efijalstvo si upa govoriti o zmagi. Ali je mogel efijal po bitki pri Termopilah govoriti o zmagi? In vendar so ležali na tleh vsi, ki so branili domovino. Slovenski ljubljanski volilci pa vzklikajo vsem izdajstvom niso bili premagani. Rešili so, kar se je dalo rešiti in so dobili večino.

„Slovenec“ si celo upa govoriti o krivicah, ki so se baje godile klerikalnim izdajalcem. Ko bi o tem rajše molčali. Napredno so volili le neodvisni svobodni meščani, ki imajo v mestu pred vsem odločevati, narodno zavedni ljudje, narodno ženstvo, oni okoličani, ki se niso dali preslepiti od klerikalnih laži in one široke vrste našega meščanstva, ki so si vključili boju za življenje ohranili še toliko idealizma, da so hoteli kot ljubljanski meščani rešiti Ljubljano pred klerikalno nemško večino. Vspehi zadnjih volitev pomenijo klerikalni poraz in zmago nemštva. Danes se svetijo poljubljanskih vogalih nemški lepaki, ki oznanjajo to zmago. Kdor ne verjame na nemško zmago, naj bere nemške časopise, ki vključijo klerikalnim tele-

gramom ne morejo prikriti svojega zmagoslavja. Slovenstvo prekipevajoče zmagoslavje velja torej edino Nemcem.

Ako bi bili mi narodno samozavesten narod, bi danes ne bilo niti enega pristaša S. L. S. Taka lumparija, kakor je izdaja Ljubljane, je mogoča le pri narodu brez samozvesti, brez zavednosti, brez ponosa in brez časti. Taka je tudi stranka, ki ta narod reprezentira in njegovo glavno mesto izdaja tujcem. Narod sam se ne zaveda tega izdajstva, ker je zaslepljen. Naša dolžnost pa je, da izve. Tu ne pomagajo nikak izgovori. Tudi naročeni dopisnik „Edinosti“ na tem nič ne izpremeni. Stranka, ki je grešila na tak način proti glavnemu mestu svojega naroda ni več slovenska. Ako zmaguje, moramo pomisliti, da v življenju večkrat zmaguje zlo nego dobro in da to, kar pri nji zmaguje, ni dobro, ampak zlo.

Nemec pravi: To je prokletstvo zlega čina, da vedno novo zlo rodi, in to se bo pokazalo tudi tu.

Kar se je zgodilo, se je moglo zgoditi samo pri nas. In samo pri nas ni izšel manifest podobne vsebine:

Slovenskemu narodu.

Ko se je naš narod začel probujati iz narodne zaspanosti, so se zbrali njegovi najboljši sinovi na boj, da otmo zemljo od tujcev, ki so jo hoteli posesti. To se jim je tudi posrečilo, v kolikor je bilo sploh mogoče in so priborili narodu glavno mesto Ljubljano, ki je dobila tekom let popolnoma slovensko lice. Našli pa so se med našim narodom ljudje, ki niso mogli gledati teh uspehov in so šli na delo, da bi zadušili kulturni boj slovenskega naroda. Ker v mestu niso mogli začeti svojega izdajalskega dela so se s pomočjo cerkve vrgli na deželo. Kakor kača je ovijala klerikalna sodrga slovensko zemljo. Dobivala je neštete svote za svoje izdajalske namene in zaslepljeni narod sam ji je dajal sredstva za svoj lastni poraz. Okrepljeni izdajalci so napadli šolsko družbo, ki je dajala narodu na meji slovenskih šol, napadli so Sokola, ki je vzgajal mladino v strogo narodnem duhu. Ker pa vse to ni pomagalo, so se zvezali z Nemci in so napadli Ljubljano, ki je bila središče kulturnih in narodnih društev. Ljubljana je bila ponos slovenske zemlje, ki je uživala povsod v tujini ugled kot čisto slovensko mesto. Ko je klerikalna kača zadušila vse kulturno gibanje na deželi se je v zvezi z Nemci vrgla na Ljubljano. Zmagala sicer ni pač pa je spravila v mestni zastop 7 Nemcev, ki naj bi ji pomagali pri nadaljnjem boju proti slovenski Ljubljani. Slovenski narod je vzgojil na lastnih prsih kačo, ki ga je izdala. Ako ima slovenski narod še kaj narodne zavesti, mora dati odgovor na izdajalstvo, ki se je zgodilo nad njim.

Slovenski narod se mora boriti na svoji narodni meji za vsako dete, za vsakega človeka. Koliko truda sta-

ne predno dobimo v kaki obmejni občini, kjer prebivajo Slovenci, vsaj enega ali par slovenskih ljudi v občinski zastop, v srcu domovine pa so dali klerikalci Nemcem sedem mandatorov in so s tem podprli nemško moč v naši domovini.

Pri nas ni izšel tak ali podoben manifest. Oni, ki vedo zakaj se gre, ne potrebujejo več dokazov: najsijajnejši dokaz je izdajstvo v Ljubljani, oni, ki so zaslepljeni, ne bodo verjeli. Narod sam ne čuti rane, ki mu jo je zadala izdajalska roka; čuti ga pa vsako slovensko čuteče srce. Narod sam tega ne more čutiti, ker že leta in leta dobiva iz Ljubljane lažljivo klerikalno časopisje, v katerem se slikajo slovenski naprednjaki kot najhujši narodni sovražniki, in to časopisje je v narodu ubilo vsak smisel za kulturo in napredek, zamorilo pa je tudi smisel za narodno čast in ponos. Danes je naš narod predvsem klerikalen, potem šele slovenski in tak narod je postal lahko žrtva klerikalnih špekulacij. Ono napredno občinstvo, ki je protestiralo na dan volitev proti krivicam, ki so se godile Ljubljani imenuje „Slovenec“ sodrgo in se veseli, da ni protestiral slovenski narod. Brez spoznanja ni protesta. Ko pa pride spoznanje, pride protest.

Mi in naši čitatelji vemo, pri čem smo. Treba je le eno: vsak zaveden Slovenec naj bo v mestu ali na deželi izpolni svojo dolžnost.

Vsak, ki se zaveda, da ga je rodila slovenska mati, naj se spominja 23. aprila, ko je bila slovenska zemlja na najnesramnejši način izdana.

Kdor se tega zaveda, ve, kaj mu je storiti. Pojdite in povejte narodu, kaj se je zgodilo: ako ima ta narod v sebi še silo in voljo do življenja, bo obračunal z izdajalci.

Iz slovenskih krajev.

Iz Črnuč. Zdelo se nam je, da ne bode naš župnik zadovoljen samo z enim pirhom, ki ga je dobil za Velikonoč. Prinašamo mu drugega; upam da mi oprost, da sem tako pozen s svojimi pirhi. — Na Veliki ponedeljek je razglasil s prižnice, da „je bil črnuški fajmošter v tistem slavem „Jutru“. Pričakovali smo, da se bode kaj zagovarjal in opravičeval, toda nič! Omenil je le hranilnico, katero vodi on sam. Baje se njemu takrat široko raztegne obraz, kadar prinese kdo denar v hranilnico; toda gorje onemu, ki dvigne svojo vlogo! — Menda se ta človek ne more privaditi misli, da politika ne spada v cerkev; sicer se ne bi tako rad spominjal liberalcev in liberalnih oštarij, kjer se bere „Jutro“. Posebno ena gostilna leži našemu župniku v želodcu, ker ne vleče odločno za njegovo vrvo. Vnet nasprotnik alkohola ga pomaga uničevati! Spomnimo ga na december leta 1909 (oni dan, ko je dobil dovoljenje za ustanovitev hranilnice), ko se je

vračal iz te liberalne gostilne precej v rožah domov. „Kako je že bilo gosp. župnik? Vi že veste, kajne, pa še kdo drug!“ — Kaj pa z organizmom? Dali ste mu res lep pirh v znesku 50 K! Toda to ostane med nama, kajne, da ste mu jih dali prisiljeni, ker ne morete biti o Veliki noči brez organista, a on za 20 K noče biti cel mesec, da bi mu zopet ostalo za vse slučajne potrebe 12 h (čitaj: dvanajst vinarjev.) Seveda je vse to iz ljubezni do bližnjega! S svojim postopanjem boste res kmalu spreobrili vse Črnučane in jih spravili ne v klerikalni, ampak napredni tabor. Vabite in gonite vaše podrepanke bolj na klerikalne shode v Ljubljano! Koliko pristašev imate med fanti, je pokazala Velika sobota; ko bi se ne našli v vasi celi trije vaši podrepanki! Več jih med fanti menda nimate!? — Globoko sem bil ganjen, ko sem slišal gorečo molitev, da bi zmagala v Ljubljani S. L. S. (Stranka Ljudskih Slepjarjev). No, izprosil si res 7 Nemcev; če bi še bolj goreče molili, bi jih bilo mogoče še več; za klerikalce pa je bila molitev zastoj, ker so tako lepo pogoreli.

Iz Novega mesta. Kako vlada podpira domačo obrt? Kakor znano, se pri nas gradi nova gimnazija. Ker ima pri tej zgradbi glavno besedo država, oziroma naša slavna vlada, strogo pazi na to, da ja nobenega posebnega dela ne dobe domači obrtniki, ki jih država pozna samo takrat, kadar je treba plačati davke. Tako je pri tej zgradbi dobil stavbeno delo znani ljubljanski nemškiutar Binder. Za dobavo tega dela se je ponudilo več domačih sposobnih obrtnikov in sicer za jako nizko ceno, ker so vedeli, da se nemška vnanja konkurenca prizadeva za nizkimi cenami konkurirati novomeškimi, oziroma dolenskim obrtnikom. Ker so vladni gospodje nemškimi obrtnikom od sile naklonjeni, je Binder po čudnih potih zvedel, koliko znaša najnižja ponudba slovenskih domačih ponudnikov, ter podal za 5000 K še cenejšo ponudbo. In dasi najcenejša ponudba ni vedno tudi merodajna, (najboljša še itak ne more biti) so se v tem slučaju zavrnili vsi domači ponudniki in delo za novomeško gimnazijo se je poverilo nemškutarju Binderju v Ljubljani. Binder sam ne taji, da bo pri tem delu imel zgubo, če hoče količkaj solidno delati. Je tudi umevno: podjetje v Ljubljani vendar v Novem mestu ne more delati za isto ceno, kot tisti, ki bivajo na lici mesta. Če že drugega ne pride v poštev, že zdatni vožnji stroški od Ljubljane do Novega mesta se morajo uvaževati. Binder torej tega dela ni prevzel toliko radi dobička, ampak le da iz narodnostnega ozira izpodbiye domačo obrt, ob enem pa dela reklamo kot najcenejši podjetnik v tej stroki. Nerazsodni ljudje si mislijo, tak obrtnik ki iz Ljubljane vnaša dela za toliko tisoč cenejše, kot naši domači obrtniki, mora biti strahovito bogat in po ceni, iz česar se vidi, da so naši obrtniki re-

veži in — najdražji. Binder je tako računal, da bo poleg dela pri gimnaziji še koga drugega dobil v zanjke. Mi imamo tukaj poleg manjših sposobnih obrtnikov tudi večje podjetje: Jelošek & Umek v Kandiji, ki je posebno glede pohištva eno največjih moderno urejenih podjetij na Dolenjskem. Seveda sta oba družabnika zavedna Slovenca, država pa Slovence le tedaj pozna, kadar ji je treba — davke odrajtati. Gremo staviti kar hočete, da bodo klerikalci kot zavezniki vlade in veliki prijatelji (?) domače obrti vse potrebno ukrenili, da bodo pri zgradbi novomeške gimnazije odslej dalje dobili delo le domači slovenski obrtniki.

Iz Rihemberga pri Gorici. Kakor vsako leto, tako se je tudi letos vršila pri nas na velikonočno nedeljo velika cerkvena slavnost. Naš prečastiti župnik Strancar je bil pri tej priliki v veliki zadregi, ker v Rihembergu ni našel primernih ljudij za nastop pri slavnosti. Poklical je torej na pomoč uniformirano čukarijo iz Črnič. G. kaplan je skakal ves popoldan okoli klerikalnih hiš, da bi izbral ljudij po svojem okusu, konečno je res dobil nekega čukarskega razgrajca, da popelje čukarsko četo s križem na čelu v Rihenberg. A vse skupaj ni ničesar pomagalo. Strancar se je ustrašil naprednjakov in moral odpovedati črnim vranom nastop. Da, da g. Strancar! Rihenberg je napreden in pri nas ne trpimo čukarije.

Vprašanje:

Bav-bav: „Ali veste, gospod Bertoncely, da Ljubljana ni več bela? Tudi črna ni. Ampak rdeča!“

Bertoncely: „Zakaj neki?“

(Bav-bavov odgovor na drugi strani.)

Splošni pregled.

Občinski svet na Reki bo razpuščen, ker se je večina sedanjega občinskega sveta upirala vladi, kar je bilo na škodo mesta. Nove volitve bodo že meseca maja.

Policija je v Pragi prepovedala predavanje znanega poljskega svobodomisleca Niemcewskiego, češ da sploh nima pravice biti v Avstriji.

Ministrska kriza na Turškem. V sled nemško-ruskega sporazuma dobi najbrže minister zunanjih zadev nezaupnico. Njegov naslednik bo Haffid paš.

Portugal. V Lizaboni so se zbrali duhovniki, ki hočejo protestirati proti ločitvi cerkve od države.

Kitajska še vedno ni zadovoljna z mirom in se vsak dan ponavljajo agitacije proti Rusiji. Kupec Liši je dal celo svoje premoženje s katerim bi se postavila vojska 400.000 mož, ki bi takoj odšla na boj proti Rusom. Glede teh dogodkov se je posvetoval ruski vojni svet.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetk.

— Bodite mirni, je dejal veliki inkvizitor, skušaje dati svojemu licu izraz tiste trdnosti, ki je bila tako daleč od njegovega srca. Že ob tej uri, ko govoriva, je vsa beneška policija na nogah; preden minejo trije dnevi, bo Roland Kandiano v naši oblasti...

— Trije dnevi! To je dolgo časa...
— In, ker ste ga sami videli in govorili z njim, dajte, po-
pišite mi natančno, kakšno krinko si je nadel, Pravite, da se zdaj
naziva Ivan di Lorenzo?...

— Da. Njegova zunanost pa je takšna-le...
Imperija je naslonila glavo v dlan ter z napetim duhom in
hripavim glasom glasom pričela narekovati, dočim je Dandolo
pisal. Ko je bilo končano, je kurtizana vstala, pozdravila, za-
mahnila z roko, kakor da bi hotela še enkrat zapreti, in
odšla.

V veži je srečala starca, ki je veselo rekel nekemu
slugi:

— Obvestite našega gospoda, da sem našel kupca za hišo,
in da moram govoriti z njim kakor hitro mogoče.

Ko je Imperija dospela do svoje gondole, je velela veslaču,
naj jo zapelje domov. Ko pa se je gondola jela odmikati od
brega, je s pogledom, polnim nezaupanja, pomerila Dandolo
hišo; mahoma je izpremenila svoj namen ter viknila:

— Ne! K palači Altieri!...

Preden sledimo Imperiji na njeni novi poti h generalnemu
kapitanu, se vrnimo za hip k velikemu inkvizitorju.

Zgrudil se je bil v svoj veliki naslonjač, skril glavo v dlani
in jel premišljati;

— Zdaj se torej godi, kar je bilo neizogibno!... Krog
okoli mene se zojuje... V nekoliko urah bo Rolan prijet!...
Nemogoče je prikriti to aretacijo... In ta ženska, ki mi je prišla

kričat, kako ljubi svojo hčer!... In jaz!... jaz!... Oh!
Leonora vstaja pred menoj ter zahteva računa o laži in o izdaj-
stvu, ki sem ga zakrivil!... To je strašno; nisem si mislil, da
bo rodila moja slabost tako strašne posledice... Izgrebljen
sem... Ah... če bi se usmrtil? Morebiti bi bilo s tem vse
popravljen!...

Hotel se je poizprehoditi, napraviti par korakov semintja
po svojem kabinetu; a zapazil je, da omahuje, da mu odrekajo
kolena.

V tem trenutku mu je prišel sluga javit, da hoče siari
Filipo, čuvaj hiše na Olivolu, govoriti z njim, ker je našel
kupca.

Zamahnil je z roko, češ:

— Naj počaka!

Res, mislil je na to... Ah, kolikokrat ga je navdajala go-
reča želja, rešiti se te hiše, ki mu je bila večten očitek, kakor da
bi mu molče klicala krute spomine s svojim okamenelim obli-
čjem.

Še celo uro si je belil glavo ter iskal izhoda iz te zagate.
Polagoma, kakor v odlomkih, se mu je vračala negotova
nada!

— Nemogoče je, da bi se dal Roland kar tako zalotiti...
In nemara se mi posreči, speljati njegove zasledovalce na krivo
sled... Da, tako je... treba mu je dati časa, da zbeži...
treba ga je obvestiti, ako ne gre drugače!... In vrhu tega, kdo
ve, če mu ni zadosteno že s tem, da je umoril Bemba?...
Morda odide zdaj za vselej!...

Na teh bornih par točkah je zgradil svoj načrt. Še se je
dalo urediti prejšnje življenje... Po Rolandovem odhodu ne bo
več nobene nevarnosti, da bi Leonora izvedela, kaj se je zgo-
dilo... in naposled bo pač pozabila svoje gorje!

Zdaj se je vrnilo v njegovo srce nekoliko miru. Ukazal je,
naj pripeljejo starega Filipa predenj.

— No, ga je nagovoril skoraj z veseljem glasom, torej si
vendarle našel nekoga?...

— Da, gospod!

— Da, da, prodaja se mora izvršiti čem prej!... Kdo je
kupec?

— Tuj gospod, ki me je povabil, da naj ostanem na Oli-

volu in še nadalje opravljam posel, ki sem ga imel doslej. In če
gospod dovolite...

— Stori, kakor hočeš, vrli moj Filipo, če misliš, da se boš
čutil srečnega...

— Ne morem si misliti večje sreče, kakor da ostanem v
stari hiši, je dejal Filipo z žarečim obrazom.

— Torej je vse v najboljšem redu. Ali si se pogodil za
ceno?

— Kupec sprejme tisto, ki ste jo vi naznačili.

— Dobro! Preostaja torej samo še, da čimprej zaključiš
kupčijo.

— Gospod, domeni je že za nocojšnji večer. Drevi mi
tisti gospod prinese dogovorjeno svoto, ki bo uro nato v vaših
rokah.

— Dobro. Sto tolarjev obdrži zase.

— Preveč ste velikodušni, gospod, je vzkliknil stari ter se
naklonil. Vidite, prinesel sem listino s seboj; gospod naj jo bla-
govolijo podpisati.

Filip je predložil pergament, ki ga je veliki inkvizitor takoj
podpisal. Nato ga je preletel z očmi, išoč z mašinalno rado-
vednostjo ime tistega, ki je imel postati lastnik hiše, kje se je
rodil on sam in kjer je tudi njegova hči zagledala luč be-
lega dne.

— Imena kupčevega pa nikjer ne vidim, je rekel na-
posled.

— Nisem ga hotel zapisati, ker mi je roka bolj vajena
grabelj in motike, kakor pa peresa. Toda prinesel sem papir,
kamor je zabeležil tuj gospod svoje ime; treba nam ga je samo
prepisati. Tukaj je tisti papir.

Dandolo je vzel list in pogledal nanj.

Prebledel je kakor mrljč.

Poražen trepetajoč je obstal pred listkom in ni mogel od-
trgati očesa od besed, ki so stale na njem:

— Ivan di Lorenzo!...

Ivan di Lorenzo!... Roland Kandiano!... Roland Kan-
diano je bil torej skrivnostni kupec Dandoloove hiše!... Veliki
inkvizitor je pomeril starega Filipa z mračnim pogledom, ki se
je zdel, da žalostno prosi usmiljenja.

(Dalje.)

Mehikanska vstaja se smatra za končano. Pojavilo se je na čelu vstajskih čet 18 letno dekle, hči nekega padlega generala, ki je iznova dvignilo vstaje proti vladnim četam. Nekateri jo smatrajo za Orleansko devico, drugi poročajo, pa je to le ameriška senzacija.

Albanska vstaja. Situacija v vilajetu Skutari je neizpremenjena. Ob črnogorski meji se ponavljajo spopadi. Izgube so na obeh straneh občutljive. Torgut Šefet Paša je izdal zopet oklik na Arnaute, naj se podvržejo, ker bo sicer dal požgati njih vasi.

Odgovor:

Bav-bav; „Ljubljana je rdeča od sramu, da je izvoljenih v občinski zastop sedem Nemcev po zaslugi „Slovenske Ljudske Stranke“. Tako je, ljubi Bertoncelj.“

S. L. S.

Stranka	Ljudskih	Sleparjev
Sovražniki	Ljudstva	Slovenskega
Sodrga	Lažnjivih	Svetohlincev
Strup	Ljudske	Svobode
Sami	Lopovski	Spletkarji
Sejalci	Ljudskega	Sovraštva
Seblični	Lažnjivi	Skopuhli
Sobratje	Ljubljanskih	Sirovinj
Seme	Ljudskega	Spora
Sramota	Ljubljanskih	Svetovalcev

DNEVNE VESTI.

Vsakdo naj se zanima za reklamacije za državno-zborske volitve. Le še malo časa je in nikdo več ne bo mogel izpremeniti volilnega imenika. Kdor tekom reklamacijske dobe ničesar ne stori, da bi se zanimal za volilno postopanje, naj se nikar ne čudi, če ne bo dobil legitimacije ob volitvi in če sploh ne bo smel in mogel voliti. Zato pa naj vsak možki, ki je bil dne 8. aprila — dan razpisa volitev — že 24 let star in ki biva do tega dne že vsaj eno leto v Ljubljani, v tajništvu narodno-napredne stranke (Wolfova ulica št. 10. I. nadst.) med uradnimi urami nemudoma oglasi in pregleda volilne imenike za državno-zborske volitve!

Dr. Pegan napadalec. Dr. Pegana je nedeljski klerikalni poraz tako razburil, da je zvečer v „Unionu“ divjal, kakor bi zbesnel. Ves divji se je zakadil v krojača Frana Pavšnerja in ga pričel pretepati. Upil je tudi: „Dajte ga, dajte ga“. Fran Pavšner je bil v nevarnosti za življenje. Moral se je pred podivjanimi klerikalci umikati do frančiškanskega mostu. Dr. Pegan mu je tudi vzel klobuk, katerega je pa konečno iz strahu vrnil. Dr. Pegan se je najbrže učil manire pri Čulukafrih.

Dr. Pegan in njegov brat. „Slovenec“ piše, da je „naš agitator iz avtomobila“ t. j. dr. Pegan zaklical na Bleiweisovi cesti naprednim dijakom: „Učiti se pojte, da bo kedaj iz katerega kaj!“ Ni pa zapisal, kaj mu je nekdo med pfuj klci zaklical, namreč: „Svojemu bratu to povej!“ Brat doktorja Pegana, gojenec Mahrove trgovske šole, je bil po izjavi klerikalcev med najbolj pridnimi agitatorji in je podil po mestu s kolesom tako, da je delal konkurenco Lončaričevemu avtomobilu. In kljub temu, da je že „Narod“ opozarjal, da se je Peganov brat bahal z liberalnimi glasovnicami, ki jih je ukradel volilcem, se mu ni do danes še nič zgodilo. Dr. Pegan naj le preneha po „Slo-

vincu“ povpraševati po volilnih sleparijah, zakaj njegov brat mu da lahko dovolj materijala na razpolago. Oziroma mu lahko postreže kdo drug!

„Slovenec“a kopita. Včerajšnji „Slovenec“ brca in psuje na vse strani, z vso silo se zaganja v vladno policijo, češ da ni vršila svoje dolžnosti, brzokone zato ne, ker je spodila Štefeta iz liceja, ker je mislila, da bi mogel Štefe uporabljati metodo, ki jo je prakticiral v trgovski zbornici. Sicer so pa te „Slovenec“a brce samo pesek v oči javnosti, ker hočejo na ta način imputirati, kako grozno so bili ti ubogi klerikalci terorizirani od naprednjakov. Pa tudi to jim ne bo pomagalo, ker jasno je, da so klerikalci sleparili na take načine, da bo moralo državno pravdnštvo govoriti o klerikalnih postenostih. Mi smo že parkrat povdarjali, da je vladna policija postopala jako netaktno, da je šla vedno klerikalcem le na roko in jih povsod podpirala. Ako se „Slovenec“ zaganja v razne organe vladne policije, je le to manever, ki se pa klerikalcem gotovo ne posreči, ker slovensko občinstvo pozna predobro vladno policijo, da bi moglo verjeti klerikalnim vabam.

Slovenec in nune. Med klerikalci samimi vlada velika nezadovoljnost vsled prisiljene udeležbe ljubljanskih nun na volišču, ker so bile vsled pritiska klerikalnih agitatorjev primorane, da prelomijo svojo samostansko obljubo in gredo na ulico. „Slovenec“ se izgovarja na vse načine in hoče trdit, da so nune izvrševale samo svoje državljanske pravice — dolžnosti! Mi pa vemo iz najzanezslivejšega vira, da so se nune branile z vsemi silami in niti na volišče, a na povelje škofa so morale nune prelomiti svojo obljubo in iti na volišče! Slovenec naj govori kar hoče, dejstvo je le, da med nunami vlada vsled škofovega terorizma velika resigniranost!

Nune skličejo protestni shod. Uršulinke so nad dr. Šušteršiča in škofa silno ogorčene, da sta jih pripravila na volišče. Kako tudi bi ne bile ogorčene. Ko hči postane nuna, je postala mrtva za ves svet. Magari da ji umrje mati ali oče, ne sme niti toliko prestopiti praga samostana, da bi smela iti za pogrebom. Zdaj pa jih škof in dr. Šušteršič tirata v tak ostuden političen boj, kot so ga klerikalci vpriporili na belo nedeljo v beli Ljubljani. Ni dosti tega; zdaj jih še „Slovenec“ v zahvalo tako nesramno zasmehuje, da se mora vsak količjak katoliški človek zgrazati nad tem. To je nune spravilo tako po konci, da so sklenile sklicati protestni shod pri O. O. frančiškanih. Ti namreč se tudi jeze nad škofom, ker jim škof doslej ni še vinarja plačal za njih požrtvovalni fond pri teh volitvah. Shod je določen na danes večer; nune čakajo le še dovoljenja od svoje generalke.

Napredno dijaštvo leži „Slovencu“ močno v želodcu, ko piše, da je v nedeljo kar besnelo, ne da bi vedelo zakaj. Mislimo, da ima dijaštvo največ vzroka besneti proti farškemu režimu, ker bridko občuti, kaj so razni Remci, Dermastije, Svetine, Pečjaki, ki kljub vsem naporom ne morejo zatreči napredne misli na srednjih šolah. Šikane, sekature in preganjanja od strani klerikalnih profesorjev so glavni vzrok, da se med srednješolci širi Svobodna Misel. In to štejemo slovenskemu dijaštvu v čast.

Kot kamen, ki ga vrže v zid, so odletavale v nedeljo psovke, ki jih je sipal „Slovenec“ na naprednjake, nazaj na klerikalne glave. Po splošnem opazovanju je bil najprimernejši naslov

koritarja, ki so ga klerikalci ponujali drugim, pa se je prijel njih. Gospoda, dokler bote v zrak pljuvali, bodete vedno umazani v lice!

Jaz sem Rojina — kdo ste pa vi? je kričal nek klerikalec v nedeljo pred licejem na nekega naprednjaka, ki je baje žalil njegov verski čut. „Če ste Rojina, je to zelo lepo od vas, kdo sem pa jaz, vas pa nič ne briga!“ mu je odgovoril med smehom občinstva nahljubljeni. Kajne g. Rojina, to boli, če vas kdo topilje za ono žilo vašega verskega čuta, ki je priraščena pri žepu!

Izgrede pred licejem je izzvala klerikalna čukarija, med katero se je pred vsemi odlikoval neki Krč, ki je v družbi z gojenci deželne trgovske šole razkladal vsakemu, ki ga je hotel poslušati, koliko preveč imajo klerikalci olike, katere naprednjaki sploh ne poznajo. Seveda so ljudje, siti neumnega skovikanja, pognali mlade tičke, ki so naprednjake obmetavali s sovami, proti Rožniku, kjer so imeli prostora dovolj za svojo oliko. Če je niso med potjo izgubili. — Če hoče „Slovenec“ natančnejših podatkov o povzročiteljih demonstracij pred licejem, naj se le obrne na ravnatelja Remica, v katoliški resničelnosti mu bodo njegovi kalini lahko marsikaj povedali, tudi o onih 100 piščalkah, ki so jih baje naprednjaki nakupili, ki jih pa bo plačala S. L. S., ker bi v slučaju klerikalne zmage piskale pogin napredni Ljubljani!

Čudež na ženskem volišču v liceju. Na enem volilnih oddelkov na liceju se je zgodil velik čudež. Odbor, ki je zbiral podatke od posameznih volišč, se je čudil, kako je to, da ravno od ene volilne komisije na liceju še ob 8. zvečer ni mogel dobiti podatkov o izidu volitev. Po Ljubljani se je že takrat govorilo, da je bilo pri tej komisiji skoro 100 glasov več oddanih, kot je bilo za to komisijo določenih volilcev. In čudno je bilo, da je bilo ravno pri tej komisiji največ klerikalnih glasovnic. Predsednik te komisije je bil v politiki neodvisen dr. Furlan (ne dr. Frlan). Morda nam on ta čudež pojasni. On bo najbrže tudi najbolje vedel, ali in kako je volila njegova tašča.

Ljubljancani, pogledajte jih, hlinavce! Tako se klerikalci še niso kmalo kje vrezali, kot so se pri nasoku na belo Ljubljano. Njih lastni otrok — po tetki „Edinosti“ najmojdennejša (?) reforma — jim je dala take po grbi, da je moral dr. Šušteršič hiteti k zdravniku na Dunaj. Ta zdravnik je centralna vlada, s katero je načelnik „Vseslovenske ljudske stranke“ sklenil kravjo kupčijo, pri kateri je primešetaril 7 Nemcev v slovenski občinski zastop. Pa o tem se bo dalo še govoriti na drugem mestu. Tukaj moramo v prvi vrsti vse narodnočuteče slovenske Ljubljance, pa tudi sploh vse ljubljanske meščane na nekaj drugega važnega opozoriti. Klerikalci so naskočili slovensko napredno trdnjavo Ljubljano. Vedeli so, da jim pri tem nasokou Nemci kot njih zavezni pri zavzetju trdnjave kolikor-toliko škodujejo, ne glede narodnosti, ampak glede — glasov, politične moči. Zato so v to reformo pritegnili tudi kmete iz ljubljanske okolice. Način, kako so kmeta za ta korak pridobili, je za kmeta samega, posebno pa še za vse meščanstvo tako lopovski, da kriči do neba. Sli so namreč ter okoličane nahujskali proti meščaoom. V vsakem okraju so te reveže hujskali na način, krajevnim razmeram najbolj vabljev. Po Bizoviku n. pr. so dali naleptiti ter raznesti lepake, ki pravijo: Ljub-

ljanski liberalci napravijo veliko tovarno za pranje perila, ter vas hočejo oropati še tistega krvavega zaslužka, ki ga imate sedaj od Ljubljancanov. Če pa pridemo mi na krmilo tudi v Ljubljani, bo vedno dovolj zaslužka. Zato volite le nas! — Da, nesramni lažnjivci, če bi vi prišli na krmilo tudi v Ljubljani, bi imele perice iz celega sveta, ne le iz Bizovika še preveč vašega — umazanega perila. Naslednja notica pa pove, kako še bolj nesramno so hujskali naše Barjane proti Ljubljani.

Mleko bodo prodajali po 40 vin. liter. Boj za podražanje mleka, znane sleparije s prodajo mleka po Ljubljani, to so vsem Ljubljancanom dobro znane stvari. Mleko je za vsako, posebno pa za revno družino eno za vsakdanje življenske potrebe najpoglavnejših živil. Koliko je med nižjimi in delavskimi sloji takih družin, kojim sta mleko in kruh glavna vsakdanja hrana. Zdaj pa pomislite: klerikalci so hoteli postati gospodarji v Ljubljani. Pa na kak način? Ravno ljubljanskim nižjim slojem in delavcem so po shodi v Ljubljani obljubovali kako očetovsko, kako vse drugače bodo zanje skrbeli kot so liberalci, ki so krivi, da so kmetje mleko podražili. Ob tistem času, ko so eni klerikalni sleparji po Ljubljani delavstvo hujskali proti liberalcem in kmetu, so pa drugi klerikalni sleparji po okolici zlasti po Barju kmete hujskali proti liberalcem v mestu, češ, ti liberalci so krivi, da mleka ne morete dražje prodajati, kot bi ga vi hoteli. „Mi bomo to vse drugače naredili. Mi bomo za vas tako skrbeli, da boste liter mleka prodajali po 40 vinarjev“. Kmetom so se kar sline cedile po taki izborni kupčiji in sli so v boj za tiste, ki jim bodo pripomogli, da bo v Ljubljani liter mleka stal 40 vinarjev. Kaj naj porečem k takim sleparijam? Nič drugega, kot: Ljubljancani, pogledjte jih te lažnjivce, te hlinavce!

Starl napredni politični veterani na volišču. Zadnje mestne volitve v Ljubljani so poleg odurnih prizorov klerikalnih volilnih sleparij prinesle tudi marsikak posebno za napredno mladino globoko v srce segajoči ganljivi prizor. Tak prizor se je nudil, ko so pripeljali cesarskega svetnika Murnika. Ta gospod ni le že v visoki starosti, revež je tudi že 11 let, kakor pravimo, prikovan na bolniško posteljo. In vendar se je dal prepeljati, ozir. prenesti na volišče. Drugi tak politični veterani je neki g. Legat iz Vodmata, 80 let star, bolehen, tudi on se je dal prenesti na volišče. Potem smo opazili na ženskem volišču tudi neko gospo, ki se je dala tudi iz bolniške postelje prenesti ozir. prepeljati na volišče. Vso čast takim zavednim političnim veteranom!

Gospod Laschan, kje ste? V žel. predoru na Martinovi cesti je strahovit prah, strahovitejši nego na vsaki kmečki cesti. Prav do kolen ga morajo ljudje gaziti. To je brezprimeren škandal, ki ga seveda zdaj klerikalci, ki so imeli včasih čudovito bistro oči, ne vidijo. Gospod Laschan, poskrbite vendar, da se ta nedostatek na Martinovi cesti odpravi. Dolgo sicer ne bote več vladali na rotovžu, ampak to dobrobo bi za slovo Ljubljancanom vendar še lahko storili.

Vsled ljubljanskih volitev okrujavi konj na prodaj. Gosp. Josip Seidl, trgovec in posestnik v Sp. Šiški nam poroča: Ker čujem, da mislijo klerikalci vložiti rekurz proti izidu ljubljanskih volitev, baje, ker so se stva je povsod premalo vsaj za teden dni trajajočo sezono. Vstopnina bi se zdela malomeščanom povsod previsoka, ako bi izkušalo z njo pokriti vsaj stroške. Vožnja po železnici pa bi stala ogromno, ker slovensko gledališče bi ne doseglo nikakih ugodnosti. V poštveh bi prišla edino odra v Celju in v Mariboru. Ali pa bi se vsaj tu pokrili troški (brez vsakršnega zaslužka) je tudi še zelo, zelo dvomljivo.

Sicer pa bi bila taka potovanja sploh možna le v počitnicah (meseca aprila in maja). Med sezono, pozimi, osobje sploh ne bi moglo iz Ljubljane zaradi predstav in skušenj. V počitnicah pa bi se moralo osobje za taka potovanja pač posebej angažirati ter plačevati za večji napor še bolj ko pozimi. Ker bi se na takih ekskurzijah torej ničesar ne zaslužilo, nego bržčas še doplačevalo, bi bilo podjetje že a priori deficitno, ter bi se ne vzdržalo.

„Mislim torej, da naj se potovanje po slovenskih mestih prepusti še nadalje podjetnosti kakega igralca, ki potuje le z malo družbico in ki končno ničesar ne riskira. Troškovnik takega igralskega podjetnika je uprav malenkosten v primeri s troški, ki bi jih imelo oficijelno podjetje z velikim, reprezentativnim aparatom.“

Toda namesto gostovanj našega narodnega gledališča po deželi naj bi se raje vršila gostovanja malih

vstrašili 7 Nemcev, preklicujem včerajšnji oglaš v „Jutru“ — najbrže mi ga je privoščil moj prijatelj g. Erzín. — Upam, da pride do novih volitev in tedaj bom svojega od zadnjih volitev „kruljevega“ konja zopet rabil. Ampak to pot ga bom v prid slovenski beli Ljubljani tako rabil, da bodo klerikalci pomnili mojega od zadnjih volitev „kruljevega“ konja.

Razglednica „Junak“ in profesor Koželj. V pondeljškem „Jutru“ je izšla notica, ki dolži profesorja Koželja plagiatstva kot avtorja razglednice „Junak“, ki jo je založila „Slovenska Straža“. Ker zanikava sedaj g. profesor očetovstvo dotične kopije in obenem s širokim loparjem ploska po „Jutru“, smatram kot pisec dotične notice za svojo dolžnost, pojasniti celo stvar. Nepobitno dejstvo je, da je razglednica „Slovenske Straže“ „Junak“ natančna kopija slike iz „Leipziger Illustrierte Zeitung“. Ko sem to stvar zasledil, sem kljub temu, da je med mojimi znanci vladalo prepričanje, da je podpis Koželja, prej vprašal člana uredništva enega klerikalnih listov, ki mi je zatrdil, da je razglednico narisal prof. Koželj. Torej ne morem jaz za to, če klerikalni magnetje sami tako slabo poznajo svoje „umetnike“, in zato mi bo prof. Koželj gotovo odpustil, da kot lajik nisem vedel krstnega imena tako priznanega in slavnega slovenskega umetnika. Obžalujem sicer, da sem mu nevedoma naprtil tuj greh, a tolaži me zavest, da nisem žalil „umetniškega“ čuta v njem. Z ozirom na „Slovenčeva“ članka pa povdarjam, da je neizbrisen fakt, da je razglednica „Junak“, ki se razpečava kot originalno slovensko delo v korist „Slovenske Straže“, nesramen plagijat, četudi je ni izvršil prof. Koželj. Zdi se mi, da to na stvari ne izpremeni ničesar, ako tudi se je neopravičeno očitalo profesorju Koželju očetovstvo one razglednice. S tem bi bila v tem prepiru spregovorjena zadnja beseda. rs.

V Mostah pri Miškotu se vrši v nedeljo, dne 30. t. m. ob 4. uri popoldne velik ljudski shod. Dnevni red: 1. Zmaga narodno-napredne stranke in sramoten poraz klerikalcev v Ljubljani. 2. Občinske in državnozbornske volitve v Mostah. Moščani v nedeljo vsi na shod!

† Arnošt Windischer. Žalosten sprevod je spel včeraj popoldne po ljubljanskem polju, in vsem onim, ki so korakali za mrtvaškim vozom, bilo je v duši, kakor takrat, ko se je pomikal pred leti veličasten pogreb septembskih žrtev. In ravno na onem mestu se je ustavil, kjer je bil izkopan poleg dveh grobov Adamiča in Lundra nov svež grob. Arnošt Windischer počiva danes ob strani onih dveh mučnikov, ki je njih kri škropila ljubljanske ulice, a on je žrtvoval svojo svobodo, svoje zdravje v ljubljanski jetnišnici narodu. Trije grobovi na ljubljanskem polju so danes spomeniki onih dni in sveži grob Arnošta Windischerja nas spominja živo na naše obljube in prisege, ki jih je pa žal oni del slovenske javnosti, ki ji je narodnost na jeziku, že pozabil. A njegov spomin bo živel med nami, ker vemo vsi, kaj je žrtvoval, dal je narodu vse, kar je imel, žrtvoval mu je svoje mlado upapolno življenje. Počivaj v miru narodni mučenik Arnošt Windischer! — Včerajšnega pogreba so se udeležile nepregledne množice slovenskega občinstva, ki je že dobro uro pred določenim časom oblegalo mrtvašnico, da še enkrat vidi nesrečnega trpina. In kdor je gledal obupano mater, ki se je poslavljala za

MALI LISTEK.

Slov. nar. gledališče.

(Predlogi za bodočnost)
(Konec.)

Res je, da se vzdržuje ta najširši program že desetletje, toda vzdržuje se le na kvar popolnosti, dovršenosti. Ako bi imeli za gledališče resnično vneto in dobro odgojeno občinstvo, bi Slovincem docela zadostala dobra drama. K večjemu naj bi se v vsaki sezoni ob zaključku priredila še kratka operna sezona z osebjem kakšne dobre operne družbe (hrvatske, češke ali italijanske). Naši Nemci, ki imajo za seboj milijone Kranjske špar-kase ter mnogo zelo denarnih magnetov, si vzdržujejo že nekaj let le dramo in opereto, ker je celo njim, ki žive v izobilju, vzdrževanje opere predrago. Da, naši, gotovo dosti bolj razvijani Nemci se zadovoljujejo celo s prav ponižno opereto, ki se niti izdaleka ne more — glasovno — primerjati s slovensko.

Slovensko gledališče pa naj goji vzlic vedno večji draginji, vzlic vedno naraščajočim stroškom in vzlic vedno težjemu pridobivanju dobrih pevcev in pevk vendarle še nadaljuje tudi opero? Trdno sem prepričan, da z dovedanjimi sredstvi nikakor ne bo možno v bodoče uspešno in res častno gojiti vseh treh gledaliških strok in da se

bode prej ali slej morala opustiti opereta ali opera. Za našo kulturo je gotovo višje cene oper, ki pa je seveda tudi mnogo dražja kot opereta. Želeti je le, da bi se občinstvo samo z večjo ljubeznijo oklenilo umetniške opere ter s tem omogočilo opustitev puhle opere, ki je danes glavni vir dohodkov. Ako pa se že mora — spričo modernosti in velikanske priljubljenosti operete ter zlasti z ozirom na konkurenco nemškega operetnega gledališča — še nadalje gojiti poleg drame in opere tudi opereta, potem je neizogibno, da se poišče našemu gledališču večjih denarnih sredstev.

Dežela in mesto naj solidarno podpreta naše gledališče, da bo moglo dostojno vršiti svojo nalogo. Danes se bori naša Talija le za svoj obstanek; strah pred deficitom veže vsakršne polet in o umetniških ciljih ne more in celo ne sme biti skoro govora tam, kjer gre le za biti ali ne biti. Ako smo prišli vzlic vsem težavam po zadnjih treh letih tako daleč, da naše gledališče ne dela več novih dolgov, se je doseglo s tem že velikansko.

Stvar dežele in mesta bodi poslej, da se dvigne ta uspeh še višje in da bo moglo naše gledališče vselej zasledovati umetniški svoj namen! Hrvatski sabor daje podporo zagrebškemu in oseškemu gledališču v izdatni meri. Samo zagrebškemu gledališču daje hrvatska dežela na leto

142.000 K stalne podpore, a vrhu tega še 7000 K za orkester in 2000 K za opremo. Mesto Zagreb daje zagrebškemu gledališču 50.000 K, a cesar še 20.000 K na leto. Gledališče s takimi podporami seveda more umetniško gojiti dramo, opero in opereto — a naše?

V „Slovenskem Narodu“ je nekdo sprožil misel, da bi naše ljubljansko gledališče prirejalo gostovanja po drugih slovenskih mestih. S tem naj bi se menda posnemalo hrvatsko gledališče v Zagrebu, ki prireja zdaj že drugi v počitnicah predstave po dalmatinskih mestih. Toda dalmatinska mesta so velika in imajo svoja lepa in velika gledališča; tudi dovoljujejo Dalmatinci za take stagione hrvatskemu gledališču še posebne denarne podpore. Ta dalmatinska mesta so jako zavedna, velika in petična, tako da je večina prostorov v gledališču že par mesecev pred začetkom stagionov abonirana. Obisk predstav je torej povsod najboljši. Vožnja osobja po železnicih in parnikih dovoljujejo — vsled posredovanja deželne vlade — dotični faktorji skoraj brezplačno, oziroma sila ceneno. Tako ima zagrebško kazališče od teh gostovanj še zaslužek. Naša slovenska mesteca pa so brez komaj zadostnih odričev, imajo komaj dvorane, večinoma brez kulis in drugih priprav ter bi o kakšni posebni denarni podpori taki dramski stagioni ne hotela niti slišati. Občin-

odrov v Ljubljani v našem gledališču. Vsak ponedeljek, vsako sredo in vsak petek zvečer bo naše gledališče (če ne bo skušenj) na razpolago igralnim družbam slovenskih mest in trgov. Mislim, da bi bilo za razvoj slovenske gledališke umetnosti največjega pomena, da se poskušajo marljivo slovenski diletantje na velikem ljubljanskem odru in pred kritično našo publiko, da spoznamo domače igralce in igralke, ki bi se mogli polagoma pritegniti ljubljanskemu ensembu, ter da jih opozorimo na njih vrline in hibe. Tako gostovanja malih gledališč z dežele bi vzpodbudila v marsikom veselje za igralški poklic. Ponosni in veseli bi bili diletantje, ako bi v Ljubljani dosegli častne uspehe; požrtvovalnost in navdušenost teh dobrovoljnih igralcev pa bi nedvomno ugodno vplivala na igralce iz poklica. Po mojem mnenju naj bi se vršila taka gostovanja narodnih podeželjskih diletantov v Ljubljani kol ljudske predstave ob primerno nizkih cenah, da bi bile na ta način pristopne najširšim narodnim slojem.

S takimi prireditvami pa bi se populariziralo naše gledališče, ki bi poslej s polno pravico nosilo ime Slovensko narodno gledališče.

A. K.

vedno od svojega najboljšega sina, ta se je nehoti spomnil onih, ki so uničili to mlado življenje. V sokolskem kroju, obdan z vencem in cvetkami je ležal na mrtvaškem odru, in vsem, ki so ga obiskali zadnjokrat, so ob pogledu na njegovo izmučeno lice stopile solze v oči. Pred mrtvašnico in ob grobu ste zapeli pevski društvi „Slavec“ in „Ljubljanski Zvon“ pesni žalostinki! Spreveda so se udeležili „Ljubljanski Sokol“ in „Šišenski Sokol“ s zastavami, ter „Sokol I.“, „Sokol II.“ in „Viški Sokol“, deputacije akademskih društev in drugih korporacij, ter veliko število narodnega ženstva. Krsto iz kapele do groba so nosili Sokoli. Zadnji žarki zahajajočega solca so obsevali tri grobe, ko se je razhajalo občinstvo!... Arnošt Windischer je ostal sam poleg Adamiča in Lundra, a v srca vseh Slovencev mu bo ohranjen večni spomin!

Baron Schwarz ni imel časa, da bi se osebno udeležil Windischerjevega pogreba, zato se je pustil zastopati po svojih detektivih, ki so imeli povsod svoje nosove in vlekli pogovore na svoja dolga ušesa. Pač čudno, da modri Božidar ni poslal na pogreb svojega osebnega adjutanta in zaupnika dolgotepeta Martina Gerloviča, ki bi mogel pač najdosojnejše zastopati barona Schwarza.

„Windische Teppen“. Prejeli smo: V nedeljo, na dan ljubljanskih volitev sta stala pred voliščem na Ledini dva stara Nemca in se pogovarjala o volitvah. Enega izmed obeh možakarjev poznamo; je Štefan Nagy (Nac) ki je svoj čas privdral iz Ogrske in otvoril v Ljubljani na Vodnikovem trgu železno trgovino. Kar moč danes ima, se ima zahvaliti edinole Slovincem. Jim je tudi zelo hvaležen zato. Pri omenjeni priliki namreč je dejal svojemu prijatelju: Es ist höchste Zeit, dass auch wir Deutsche in Laibach etwas zu reden haben werden! (Je že skrajni čas, da bomo imeli sedaj tudi mi Nemci v Ljubljani kaj za govoriti). Ko je šlo mimo njiju nekaj narodno zavednih kmečkih volilcev, ga je strašno vjezilo ter je vzkliknil: „Windische Teppen“. (Slovenski tepci). In ko so nekateri malo bolj korajžni postali, je še dodejal: Diese Windischen müssen wir unter Kuratell stecken“. (Te Slovence — ampak v žaljivem pomenu — moramo vtakniti pod kuratelo). Značilno je to, za starega Štefana Nagya. Prvič je on Madžar in kot tak doma strasten sovražnik vsega, kar ni madžarskega, torej tudi Nemcev. V Ljubljani se ta Madžar šteje med: Wir Deutsche in Laibach. Drugič je Nagy že star možakar in kot takega bi ga zdaj že smela pamet srečati, posebno ker ve, da ti isti, ki jih je zasramoval z „Windische Teppen“ res še danes ne vedo za naslove slovenskih železnih trgovin v Ljubljani. In tretjič in končno je svoje „Windische Teppen“ naslovil tudi na klerikalce v zahvalo, da je s klerikalno pomočjo prilezlo 7 Nemcev v slovenski mestni zastop. Kar se pa tiče kuratele, jo zna pa Nagy še sam bolje uporabiti za se in za svoje, če se bo namreč potreba izkazala za to.

Kako je lep beraški stan! Po ljubljanskih cerkvah, zlasti frančiškanski, je vzbujal dokaj usmiljenja mlad fantič, eno nogo je imel krajšo od druge in gledal je tako prosoje, prijazno in zaupno, da so mu bogati darovi padali v nastavljeno kapo. Kako pa tak beraček izgleda „za kulisami“, in kak sad rodi neprevdarna radodarnost, je pokazala te dni kazenska razprava pred tukajšnjim mladinskim sodnikom, kateremu se je bil 15 letni ta fante izročil zaradi beračenja. S sodnikom sta bila že stara znanca. „No Lojze“, je pričel sodnik, „prav včeraj je pretekel mesec, kar si šele prestal zadnjo kazen zaradi beračenja, poudi sem te, kaj te čaka, ako se ne lotiš poštenega dela, glej, danes si pa zopet tukaj zaradi enakega prestopka. Po pravici mi povej, Lojze, od česa si pa živel ves ta mesec?“ Lojze se je zadovoljno nasmeljal, da so se mu kar napela debela lica, in povedal: „Beračil sem, kako pa! Po cerkvah, pa tudi drugod, kakor je kazalo.“ — „Ali si bil ves ta čas v Ljubljani?“ — „Ves čas, kako pa, le dvakrat me je magistrat po odgonu poslal v domačo občino.“ — „Pa kaj je rekel domači župan?“ — „Hud je bil, nazaj me je zapodil. Rekel je, naj grem k vam, da mi priskrbite kako delo.“ — „Pa kaj te ni bilo k meni?“ — „E, ne maram več delati, sem že preveč varen, kar tako živeti.“ — „Koliko ti pa je neslo beračenje?“ — „Tri do štiri krome na dan.“ — „Kam si dal denar?“ — „Zapravi sem ga, kako pa, zajedel in zapil, pod Tivoli sem hodil se guncat in v kinematograf.“ — „Na kateri prostor?“ — „Na rezervirani ali pa na prvi. O Veliki noči sem imel 16 kron!“ — „Kako si ji porabil?“ — „Zapil sem jih, v Šiški in drugod, imel sem družčino.“ — „Oblike si nisi nič kupil?“ — „Nič!“ — „Glej, vse smo poizkusili s tabo, pri dveh mojstrih si že bil, skrbelo se ti je za obleko, dobre glave si in prav sposoben za delo, toda ne maraš izlepa potegniti k pridu. Ker imaš eno nogo malo

krajšo, misliš, da moraš beračiti, kakor da je tvoja krajša noga poseben talent, ki ga moraš izkoriščati. Zdej se bo pač zgodilo, kar sem ti zagrozil.“ — Sodba se je glasila na 6 tednov hudnega zaporu in poboljševalnico. Brezbržno smehljaje je sprejel Lojze svojo kazen... Kdor pokuša beraški kruh, ne je več drugega! Oni, ki so usmiljenega srca, naj ne dajo mladim ljudem z milodari potuhte, podpirajo naj rajši društva, katera se prevdarno pečajo z mladinsko skrbjo, take beračke naj pa pošljejo k dotičnim društvom, ta se bodo zanje zavzela, kakor jim bo resnično v korist, Lojzeta imajo na vesti oni, ki so mu dajali milodare.

Afera Gaberc-Pesek se je včeraj pred kazenskim sodiščem nadaljevala in preložila v svrhu zaslišanja nadaljnjih prič ter izvedencev profesorjev dr. Ilesiča in dr. Šlebingerja. Poročilo radi pomanjkanja prostora sledi jutri.

Cirkus Edeles pogorel.

Kakor smo poročali v nedeljski številki našega lista, se je v Ljubljani etabliral cirkus Edeles pod ravnateljstvom Hansa Kregarja. V nedeljo se je vršila prva predstava. Zvečer pa je cirkus

pogorel.

Ogenj je nastal v menažeriji, kjer je solastnik cirkusa gospod

Hans Schusterschitzl

ravno kadil smodko. Hotel je vreči nekemu liberalnemu gledalcu

čik v obraz

toda Schusterschitzl čik je po nesreči padel

v slamo.

Ker je pa slama, posebno slama v cirkusu Edeles, zelo gorljiva, je začela takoj

s plamenom goreti.

Vode je bilo, kakor v cirkusu Edeles vedno, sicer dovolj na razpolago, toda zasebni cirkusovi gasilci so bili vsled dolgotrajne nedeljske predstave

silno utrujeni

in zaradi te utrujenosti niso mogli gasiti. Požar je divjal le malo časa, a vendar je

uničil skoro vse.

V gostem dimu so se Schusterschitzl

cipe zadušile

do zadnje. Zelo poškodovan je tudi

anatomični muzej.

Najhuje pa je trpela slavnoznan

menažerija.

V menažeriji je bilo celih devetdeset komadov na ogled, a rešiti so jih mogli vkljub nadčloveškemu naporu

samo osemindvajset.

Rešili so med drugim dragocenege eksotičnega zajca in velikega črnega kosa. Tudi nekaj detelje se je posrečilo rešiti.

Poginil pa je v plamenih med drugim krasni

jarec,

za katerega je posebno žal ravnatelju Hansu Kregarju.

Zelo hude opekline je zadobil pri gašenju solastnik cirkusa

Schusterschitzl.

Zlomil si je tudi, ko je skočil z višave v nižino, več reber. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Vendar pa, kolikor smo se mogli informirati

škoda ni velika.

Kakor se nam poroča, namerava jo prijatelji cirkusa Edeles napraviti za njegove lastnike

javno zbirko,

kajti cirkus proti nezgodam žal

ni bil zavarovan.

To pa zato ne, ker nobena zavarovalnica ni hotela prevzeti zavarovanja.

Ali se bo podjetje popravilo in potem vodilo še naprej ali ne več, o tem še ne vemo nič gotovega. Vsekakor pa bi bilo želeli, da nam cirkus Edeles vkljub tej nezgodi še ostane, kajti zabave v njem so stale vedno na vrhuncu in bi ga zato težko pogrešali.

Bav-bav.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Obisk kralja Petra v Budimpešti

odpovedan.

Dunaj, 26. aprila. Popolnoma nepričakovano je došla danes zvečer semkaj vest, da je obisk srbskega kralja Petra v Budimpešti odpovedan. Odpoved je bila naznanjena v pozni uri zvečer.

Dunaj, 26. aprila. Vest, da ne pride srbski kralj Peter v

Budimpešto, je uplivala na vladne kroge kakor bomba. Visoki dvorni krogi so radi tega silno poparjeni.

Dunaj, 26. aprila. Danes zjutraj je bil že oficijalno naznanjen program obiska in sprejema srbskega kralja Petra v Budimpešti. Kralj Peter bi moral priti v Budimpešto dne 7. maja, kjer bi ostal do 9. maja gost avstrijskega cesarja. Bivanje cesarja v Budimpešti je bilo v tem slučaju določeno na več tednov.

Dunaj, 26. aprila. Nad vse zanimiviso argumenti, s katerimi avstrijski vladni krogi opravičujejo odpoved obiska srbskega kralja Petra v Budimpešti. Izgovarjajo se, da so zdravniki cesarju Francu Jožefu radi neprestanega hudega kašlja odsvetovali prevelike telesne napore. Vendar pa mora avstrijski cesar ravno radi te boleznj spremeniti za nekaj časa svoje dosedanje bivanje na Dunaju v Schönbrunn in ga zameniti s prostim zrakom v ogrski pusti. Značilno pri vsej stvari pa je to, da cesar sedaj ne odide v Budimpešto, ampak v Gödöllő pri Budimpešti, kjer bo ostal več tednov. Tako se govori v vodilnih avstrijskih krogih. Kaj je vzrok temu, da kralj Peter ne pride v Budimpešto tega avstrijski mero-dajni krogi ne povedo. Politični krogi dejstvu ne pripisujejo posebne važnosti. Vendar pa se povdajajo, da je pri tem imela velik vpliv pisava opozicijskih ogrskih listov.

Dunaj, 26. aprila. Prepoved obiska srbskega kralja Petra v Budimpešti je baje posledica pisanja ogrskih opozicijskih listov. Čudno je pri tem le dejstvo, da se glede drugih obiskov ni vpoštevala pisava slovan-skih opozicijskih listov.

Dunaj, 26. aprila. Glavni vzrok odpovedi obiska srbskega kralja Petra se smatra v avstrijskih vodilnih političnih krogih opozicijska pisava srbskih in ogrskih listov.

Belgrad, 26. aprila. Srbski vladi je bila agitacija proti obisku kralja Petra v Budimpešti skrajno neljuba. Radi tega je preprečila vse demonstrativne shode. Toda narod sam je javno pokazal, da je odločno proti obisku in temu se je morala kloniti tudi vlada.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik dr. Ivan Lah.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano*)

Z ozirom na notico v „Slovencu“ z dne 25. t. m. pod naslovom „Strasten agitator za liberalno stranko“, pozivam nje pisca, da vsebino zadnjega stavka one notice tudi dokaže, sicer ga moram javno imenovati lažnjivca. Če se mu posreči dokazati, plačam takoj za mestne uboge 200 K, če se on zaveže v nasprotjem slučaju tudi isto storiti.

Franc Mole, pekovski mojster
Sv. Florijana ulica 21.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Mali oglasi.

Na prodaj je mala, nova, moderna, pripravnost in res po ceni hišica. Interesenti se naj obračajo na S. Rogelj, Vrhnika.

Meblovana mesečna soba s posebnim vzhodom, v bližini cerkve v Šiški, morebiti tudi s hrano za 1 gospoda, se išče s 1. majem ali 1 junijem. Ponudbe na podružnico „Jutra“ v Spodnji Šiški.

Mesečna soba oziroma dve, v sredini mesta, elegantno meblirani se oddaste. Naslov pove upravnitvo „Jutra“.

Dva dobra krojaška pomočnika sprejem takoj v trajno delo, Franjo Pungertar v Trbovljah.

Člre dobro ohranjene se ceno prodajo. Kje, pove uprava „Jutra“.

Spretno prodajalno z večletno prakso v papirni ali galanterijski stroki sprejme L. Schwentner, Ljubljana, Prešernova ulica 3.

V slovenski modni trgovini O. Jezeršek na Mestnem trgu kupiš najceneje, zato jo vsakdo pri nakupovanju upošteva.

Blagajničarka večša tudi nekoliko knjigovodstva se takoj sprejme pri „Združenih čevljarjih“ Wolfova ulica.

Trgovski pomočnik, izurjen v manufakturi in mešani stroki želi takoj premeniti službo. Ponudbe pod „Pomočnik 106“ na upravo Jutra.

Lepo stanovanje s tremi sobami in pritliklinami, solnčnato, se odda za avgusttermin, mirni stranki. Vrhovčeva ulica 9. Polize se Radeckega cesta 3 l. nad.

Elegantno meblirana soba se takoj odda. Kje, pove Prva anončna pisarna.

Lepo stanovanje v Spodnji Šiški z veliko sobo, kuhinjo in drugimi pritliklinami se takoj odda. V hiši je vodovod. Več pove podružnica „Jutra“ Spodnja Šiška.

Nova hiša na prodaj s 4 stanovanji, vrtom, kletmi itd. blizu državne ceste, se dobro obrestuje, 12 let še davka prosta. Več se izve Planinska cesta št. 268 Spodnja Šiška.

Na stanovanje se sprejmeta dva gospoda ali gospodični v Spodnji Šiški Planinska cesta št. 195.

Kdor išče ali oddaja kako službo, kdor hoče kaj kupiti ali prodati, doseže to najlažje, ako inserira v Malih oglasih „Jutra“. Za besedo se plača samo 5 vinarjev.

Cognac Star, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljši sredstvo za slabotne in rekonvalescente. Dobi se edino pri trvdki: BR. NOVAKOVIČ, Ljubljana.

Novo urejena gostilna v jako prometnem večjem kraju blizu Ljubljane se odda na račun s prihodnjim mesecem. Več se izve pri podružnici „Jutra“ v Šiški.

Za dobro vpeljano plodonosno podjetje se išče

posojilo K 2000.- proti 20-mesečni amortizaciji. Cenjene ponudbe pod „Uspeh 100“, poštni predal 87, Ljubljana.

Išče se solnčno stanovanje za avgust termin s tremi ali z dvema velikima sobama, kuhinjo in pritliklinami. Obvestila pod „Stanovanje“ poštni predal št. 13. Ljubljana.

Laška kuhinja hotel „pri Maliču“ nasproti glavni pošti. Vsak dan sveže morske ribe raznih vrst. Novo došlo vino Brioni. Vsak dah špicijalltete. Danes artičoki gardum. Rižot. Sardele.

Najboljše odgovori „Slovencu“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Ugodna prilika! Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenenege cementa, oddajam cementne strešnike (z zarezo in brez zareze) po znižani ceni. Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke, ter dajem za njo vsako poljubno garancijo. Ivan Jelačin, Ljubljana.

Naznanilo. Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel ter popolnoma na novo preuredil kavarno in restavracijo „ILIRIJA“. Na razpolago lep vrt in kegljišče. Sprejemajo se tudi abonenti za kegljanje. Za obilen poset se toplo priporoča A. Heger, hotellr bivši šef hotela „Union“.

Išče se služba hišnika oziroma hišnice v kako vilo ali pa navadno hišo za mesec avgust. Ponudbe pod „hišnik“ na upravnitvo „Jutra“.

Trgovsko izobražen mladenič

star 21 let, ki je že služboval v Nemčiji, več slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, strojepisec, ter več vseh pisarniških del, išče primerne službe.

Prijazne ponudbe naj se blagovolijo poslati pod „Kelmorajn“ poštno ležeče, Celje.

Klavirje, pianine in harmonije le prvih svetovnih tvrdk na obroke po K 18.—.

Ravnokar največja zaloga malo časa izposojenih pianinov po jako nizki ceni. ALFONZ BREZNIK, Kongresni trg 13, učitelj „Glasbene Matice“.

Dr. Ed. Šlajmer ordinira od 10.—12. predpoldne in od 3.—4. popoldne izvzemši nedelje in praznike.

Naznanilo. Slav. občinstvu naznanjam, da sem otvoril na novo urejeno kegljišče ter se najljudneje priporočam z odličnim spoštovanjem A. M. Valjavec, restavracija Reininghaus Sp. Šiška

Tovarniška znamka „IKO“.

Specialiteta: edina ura slovenska za telovadce. Dobi se samo pri trditvi: R. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg in Sv. Petra c.

Lastna tovarna ur v Svici.

Stanovanja

z eno ali dvema sobama se oddajo na Poljanski cesti 60 in na Predovičevem Selu. Istotam se odda tudi moderno urejena

pekarija

in veliko

transito skladišče

ter

dve kleti.

Ilija Predović — Ljubljana.

2 nova moderna Seifert - biljarda.

Novo urejena

Kavarna „Central“

na sv. Petru nasipu 37 je vso noč odprta.

Solidna postrežba.

Slav. občinstvu se toplo priporoča s spoštovanjem

Štefan Miholič, kavarnar.

2 nova moderna Seifert - biljarda.

CYCLES
KINTA
K.C.L.

Priznana močna, lahka, tekoča solidna in neprekosljiva so KINTA kolesa. Najobširnejše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Camernik
LJUBLJANA, Dunajska c. 9.
Special. trgovina s kolesi in posam. deli.
Izposojevanje koles.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!

JULIJA ŠTOR

Ljubljana

Prešernova ulica šte. 5.

največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih golsserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

Ed. Šmarda

potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18.

Samo 6 dni!

Prodaja originalnih voznih listov („šifkart“) franoske linije čez Havre v New-York in nazaj.

Lovske puške vseh sestav, priznано delo prve vrste z najboljšim strelnim učinkom priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

PETER WERNIG

družba z omejeno zavezo v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica 14

odlikovani na mednar. lov. razstavi na Dunaju 1910

priporočajo za pomladansko sezono svojo

bogato zalogo obuval

vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbiri.

Specijalisti za nepremočljive lovske in turistijske čevlje.

Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila Postrežba točna, cene solidne.

Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike.

Izdelovanje igrač

Ernest Hoffarth jun., Dunaj VIII.,

Pfeilgasse 34.

Vojaške oprave za otroke:

Infanterijska garnitura

Huzarska „

Planin. lovcev „

Dragonska „

Ulanska „

Telesne straže „

Prekupovalci specijalni cenik.

obstoječa iz čake, prsnega

oklepa, sablje, patronske

taške, puške v najtinejši

izdeljavi

Razpošiljatev po povzetju.

Del. glavica:

K 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rez. fond nad

K 610.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Lepota ženskega lica je ključ, ki odpira mnoga in mnoga vrata!

Lepo in belo lice

kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma blagodišeča krema brez maščobe

OLIMPIA

pripravljena na poseben način iz najfinejših in najneškodljivejših sestavin. Radi spretno kemične spojite se porablja

OLIMPIA

suha krema tudi kot najboljša milo. — Cena malemu lončku K 1-20, velikemu K 2-—. — Glavna zaloga v

lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

Obvestilo!

Ravnokar je prispelo 500 kamgarn modnih oblek za gospode od K 10-— naprej.

Dober nakup brez konkurence.

Damska konfekcija

kakor krila in bluže po priznано nizkih cenah.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.

Državni kolodvor.

Blaž, Dunajska cesta.

Sever, Krakovski nasip.

Piebler, Kongresni trg.

Češark, Selenburgova ulica.

Dolencec, Prešernova ulica.

Fuchs, Marije Terezije cesta.

Sajó Dunajska cesta.

Mrzlikar, Sodna ulica

Šuble, Miklošičeva cesta.

Zupančič, Kolodvorska ulica.

Pirnat, Kolodvorska ulica.

Šenk, Resljeva cesta.

Kotnik, Šiška.

Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.

Košir, Hišlerjeva ulica.

Stiene, Valvazorjev trg.

Sušnik, Rimska cesta.

Ušenčnik, Židovska ulica.

Kleinstein, Jurčičev trg.

Wisiak, Gosposka ulica.

Kustrin, Breg.

Tenente, Gradaška ulica.

Velkavrh, Sv. Jakoba trg.

Sitar, Florjanska ulica.

Blaznik, Stari trg.

Nagodě Mestni trg.

Kanc, Sv. Petra cesta.

Treo, Sv. Petra cesta.

Kušar, Sv. Petra cesta.

Podboj, Sv. Petra cesta.

Elsner, Kopitarjeva ulica.

Bizjak, Zaloška cesta.

Remžgar, Zelena jama

Bič, Zaloška cesta.

Svetek, Zaloška cesta.

Jamšek, Tržaška cesta.

Štravs, Škofja ulica

Zadel, Karlovska cesta.

Likar, Glince.

Sterkovič, Dunajska cesta.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Selenburgova ulica šte. 7 (nasproti glavni pošti).

Kupuje in prodaja:

vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Predjmi na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih.

Promese k vsem žrebanjem.

Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice

od dneva vložitve 4 1/2 % do dneva dviga. Rentni davek plačuje banka iz svojega.

Na tekoči in žiro račun po dogovoru.

Zivahna zveza z Ameriko.

Akreditivi.

Menjalnica.

Eskomptuje

menice, devize in fakture — Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. — Stavbni krediti. — Rembours-krediti. — Borna naročila.

Inkaso.

Filijalka v Opatiji.

Delniška glavica K 6.000.000

Rezervni fond okoli K 300.000